

Vartojimo kredito rinkos apžvalga
2015 m.

Leidžiama perspausdinti švietimo ir nekomerciniais tikslais, jei nurodomas šaltinis.
© Lietuvos bankas, 2016

Gedimino pr. 6, LT-01103 Vilnius
Tel. (8 5) 268 0029, faksas (8 5) 268 0038

www.lb.lt
info@lb.lt

Apžvalgoje pateikiama apibendrinta informacija apie Lietuvos vartojimo kredito rinką ir jos raidos 2015 m. tendencijas. Remiamasi Vartojimo kredito davėjų privalomos informacijos teikimo Lietuvos bankui taisyklių, patvirtintų Lietuvos banko valdybos 2012 m. gruodžio 6 d. nutarimu Nr. 03-248, nustatyta tvarka vartojimo kredito davėjų (ne kredito įstaigų) Lietuvos bankui pateikta informacija. Dėl kai kurių įmonių patikslintų ataskaitų duomenys gali skirtis nuo Lietuvos banko paskelbtose 2012–2014 m. vartojimo kredito rinkos apžvalgose pateiktų duomenų. Apžvalgoje pateikiami duomenys apima ir UAB „4finance“ duomenis, nors ši įmonė metų pabaigoje (2015 m. gruodžio 15 d.) buvo išbraukta iš viešojo vartojimo kredito davėjų sąrašo.

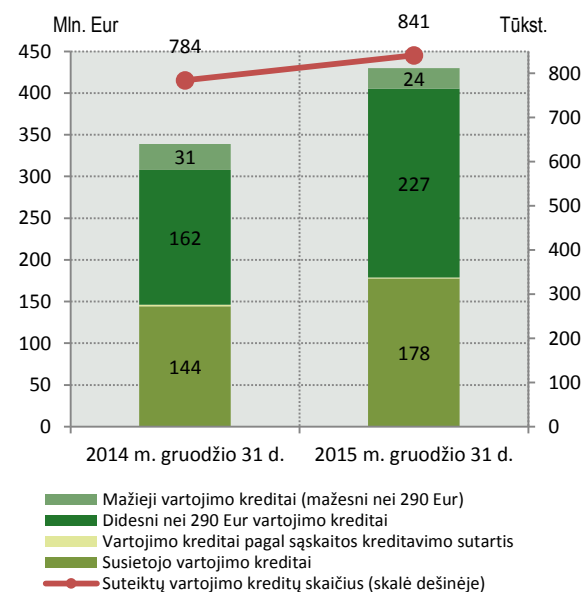
Vartojimo kredito rinka

2015 m. gruodžio 31 d. viešajame vartojimo kredito davėjų sąrašė buvo įrašytos 66 įmonės (ne kredito įstaigos), turinčios teisę teikti vartojimo kreditus. 2015 m. vartojimo kredito davėjų sąrašas buvo papildytas 13 naujų įmonių, 7 įmonės išbrauktos. Iš visų į sąrašą įrašytų įmonių veiklą aktyviai vykdė, t. y. teikė vartojimo kreditus, 37 įmonės, 3 įmonės veikė kaip tarpusavio skolinimo operatoriai, o pačios vartojimo kreditų neteikė.

Vartojimo kredito davėjai 2015 m. pabaigoje buvo suteikę **841 tūkst. vartojimo kreditų**. Praėjusių metų pabaigoje vartojimo kredito gavėjams išmokėta kreditų suma sudarė **429,66 mln. Eur**.

Nors vartojimo kredito rinkos dalyvių skaičius palyginti didelis, rinka yra gana koncentruota, per metus 5 didžiausi vartojimo kredito davėjai suteikė 67 proc. visos vartojimo kredito gavėjams suteiktų paskolų sumos. Ypač didelė koncentracija matyti mažųjų vartojimo kreditų rinkoje (*Herfindahl–Hirschman indeksas*¹ pagal 2015 m. suteiktų mažųjų vartojimo kreditų sumą sudarė 4 429,33 punkto).

1 pav. Vartojimo kredito suma ir kreditų skaičius 2014 m. ir 2015 m. gruodžio 31 d.



¹ *Herfindahl–Hirschman* indeksas yra vienas iš dažniausiai taikomų koncentracijos rodiklių. Indeksas apskaičiuojamas taip: $HHI = \sum_{i=1}^n (x_i)^2$, kur x_i – i vartojimo kredito davėjo užimama rinkos dalis pagal suteiktų kreditų sumą, n – vartojimo kredito davėjų skaičius. *Herfindahl–Hirschman* indekso reikšmės kitimo intervalas – $10\,000/n \leq HHI \leq 10\,000$. Šis indeksas įgytų mažiausią reikšmę, jei struktūros visos sudedamosios dalys būtų lygios, t. y. kiekvienas vartojimo kredito davėjas užimtų po vienodą rinkos dalį. Didžiausią reikšmę indeksas įgytų tada, kai viena sudedamoji dalis sudarytų 100 proc. visos struktūros, t. y. rinkoje veiktų vienas vartojimo kredito davėjas. Praktikoje didesnė negu 1 800 *Herfindahl–Hirschman* indekso reikšmė paprastai rodo didelę koncentraciją.

Toliau apžvalgoje informacija teikiama pagal vartojimo kredito sutarčių rūšis, skiriant sąskaitos kreditavimo², susietojo vartojimo³ ir kitus vartojimo kreditus, pastaruosius skaidant į mažuosius⁴ ir tuos, kurie nepriskirtini mažiesiems kreditams pagal apibrėžimą (toliau – didesni nei 290 Eur vartojimo kreditai).

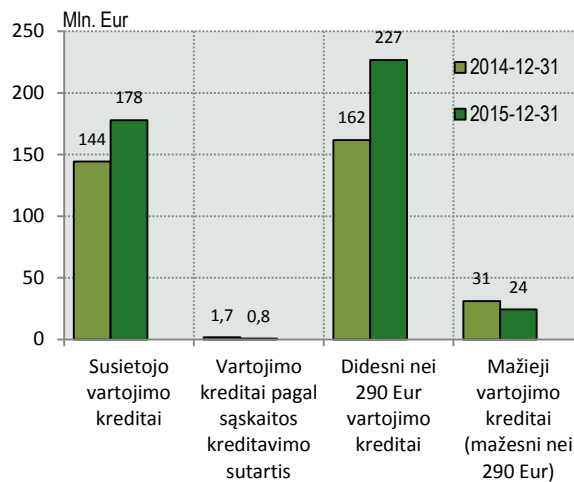
2015 m. pabaigoje vartojimo kredito davėjai fiziniams asmenimis buvo suteikę 324,89 tūkst. didesnių kaip 290 Eur kreditų, 277,52 tūkst. kreditų pagal susietojo vartojimo sutartis ir 236,86 tūkst. mažųjų vartojimo kreditų. Mažiausiai – 1,61 tūkst. kreditų – buvo suteikta pagal sąskaitos kreditavimo sutartis. Vartojimo kredito davėjai vis dažniau teikė didesnius kaip 290 Eur vartojimo kreditus.

Mažųjų vartojimo kreditų portfelio likutis toliau mažėjo, o susietojo ir didesnių nei 290 Eur vartojimo kreditų portfelių likučiai kito priešinga linkme (2 pav.). Pagal vartojimo kredito sumos likutį pirmauja didesni nei 290 Eur vartojimo kreditai: 2015 m. gruodžio 31 d. paskolinta suma sudarė 226,68 mln. Eur. Antroje vietoje – pagal susietojo vartojimo kredito sutartis suteikti kreditai, jų suma sudarė 177,87 mln. Eur, t. y. 23,23 proc. daugiau nei 2014 m. pabaigoje. Pastebima, kad bankų grupėms priklausantys vartojimo kredito davėjai perduoda kredito portfelius bankams (metų pabaigoje dvi įmonės buvo reorganizuotos). Mažųjų vartojimo kreditų sumos likutis metų pabaigoje sudarė 24,28 mln. Eur ir, palyginti su 2014 m. pabaiga, sumažėjo 22,06 proc. Pagal sąskaitos kreditavimo sutartis vartojimo kredito gavėjams metų pabaigoje buvo suteikta 0,82 mln. Eur, per metus ši suma sumažėjo perpus.

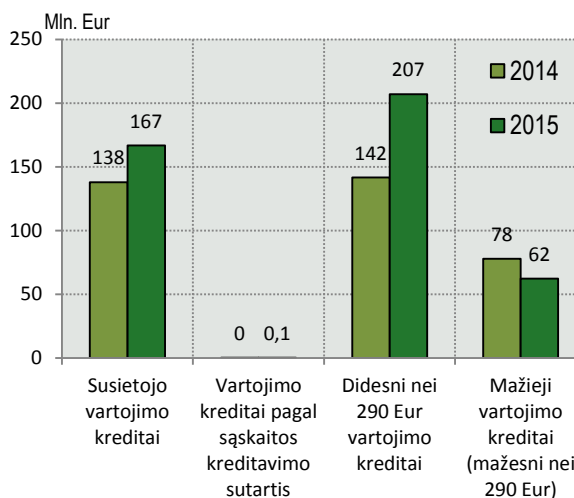
Paskutinį praėjusių metų ketvirtį greitųjų kreditų rinkoje buvo stebimi sulėtėjimo ženklai

Nors 2015 m. vartojimo kredito rinka augo, tačiau paskutinį ketvirtį vartojimo kreditų teikimas (išskyrus kreditus pagal susietojo vartojimo ir sąskaitos kreditavimo sutartis) sulėtėjo: ketvirtąjį ketvirtį suteikta 195 tūkst. naujų vartojimo kreditų, arba 10,74 proc. mažiau nei trečiąjį ketvirtį. Suteiktų naujų vartojimo kreditų suma sumažėjo 9,76 proc. – nuo 72 mln. iki 65 mln. Eur (žr. 4 pav.). Viena iš priežasčių – griežtesni priežiūros veiksmai: paskutiniam ketvirčiui nepasibaigus, iš viešojo vartojimo kredito davėjų sąrašo už daugybinius Vartojimo kredito įstatymo (VKĮ) nuostatų pažeidimus buvo pašalintas didžiausias vartojimo kredito davėjas, kiti vartojimo kredito davėjai irgi reagavo į griežtesnius Lietuvos banko veiksmus.

2 pav. Vartojimo kredito sumos likutis pagal vartojimo kredito sutarčių rūšį 2014 m. ir 2015 m. gruodžio 31 d.



3 pav. Suteiktų naujų vartojimo kreditų suma pagal vartojimo kredito sutarčių rūšį 2014 m. ir 2015 m.



² Sąskaitos kreditavimo sutartis – aiškiai suformuluota vartojimo kredito sutartis, pagal kurią vartojimo kredito davėjas vartojimo kredito forma suteikia vartojimo kredito gavėjui galimybę disponuoti lėšomis viršijant esamą vartojimo kredito gavėjo sąskaitos likutį.

³ Susietojo vartojimo kredito sutartis – vartojimo kredito sutartis, kai: 1) vartojimo kreditas yra skirtas konkrečių prekių tiekimo ar konkrečių paslaugų teikimo sutarčiai finansuoti ir 2) prekių tiekimo ar paslaugų teikimo ir vartojimo kredito sutartys sudaro vieną komercinį sandorį. Prekių tiekimo ar paslaugų teikimo ir vartojimo kredito sutartys laikomos sudarančiomis vieną komercinį sandorį, kai galioja bent viena iš šių sąlygų: prekių tiekėjas arba paslaugų teikėjas pats finansuoja vartojimo kredito gavėjui suteikiamą vartojimo kreditą; vartojimo kredito suteikimą finansuoja trečioji šalis, kuri, sudarant ar rengiant vartojimo kredito sutartį, naudojasi prekių tiekėjo ar paslaugų teikėjo paslaugomis; vartojimo kredito sutartyje aiškiai nurodomos konkrečios tiekiamos prekės ar konkrečios teikiamos paslaugos.

⁴ Mažasis vartojimo kreditas – pagal vartojimo kredito sutartį, išskyrus sąskaitos kreditavimo ar susietojo vartojimo kredito sutartis, išmokėtas vartojimo kreditas, kai vartojimo kredito gavėjui išmokėto vartojimo kredito suma sutarties galiojimo metu yra ne didesnė kaip 290 Eur.

Mažieji vartojimo kreditai

Mažuosius vartojimo kreditus 2015 m. teikė 30 vartojimo kredito davėjų. Per 2015 m. vartojimo kredito davėjams buvo suteikta 551,06 tūkst. mažųjų vartojimo kreditų (**21,96 proc. mažiau nei 2014 m.**) ir paskolinta 62,40 mln. Eur, o **tai yra 19,89 proc. mažiau nei 2014 m.** Neigiamam pokyčiui įtakos turėjo ir tai, kad metų pabaigoje (2015 m. gruodžio 15 d.) iš vartojimo kredito davėjų sąrašo buvo išbraukta daugiausia mažųjų vartojimo kreditų teikusi UAB „4finance“.

Vidutinė mažųjų vartojimo kreditų suma šiek tiek padidėjo (2,93 Eur) ir sudarė **113,23 Eur**. Per 2015 m. mažųjų vartojimo kreditų gavėjų sumokėta bendra vartojimo kreditų kaina⁵ sudarė **11,63 mln. Eur**.

2015 m. pabaigoje 25,85 proc. likusios gražinti kreditų sumos sudarė tie mažieji kreditai, kurių gražinimo terminas buvo pratęstas, kredito gavėjui sumokėjus pratęsimo mokesį. Per 2015 m. ši dalis sumažėjo, 2014 m. pabaigoje buvo 30,91 proc.

Mažųjų vartojimo kredito davėjų paslaugomis 2015 m. pabaigoje naudojosi **181,10 tūkst. klientų**, iš jų 66,1 tūkst. (36,49 proc.) buvo asmenys, jaunesni nei 25 m. Vartojimo kreditai dažniausiai buvo teikiami asmenims, kurie gauna mažesnes nei vidutines pajamas.

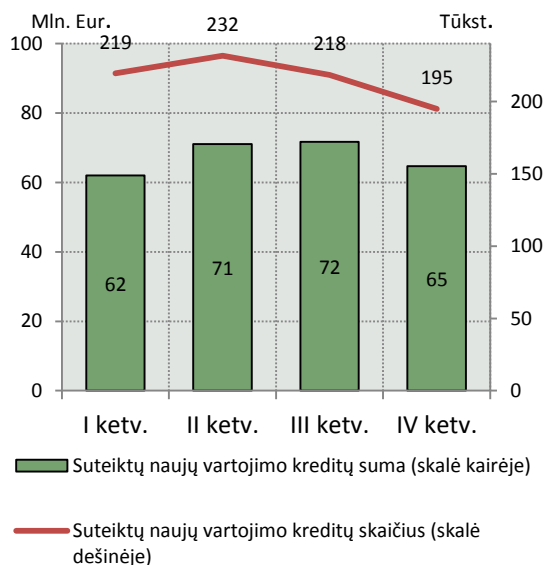
Vidutinė svertinė bendros mažojo vartojimo kredito kainos metinė norma⁶ sutarties sudarymo metu buvo 146,20 proc. ir, palyginti su praėjusiais metais, **sumažėjo 7,27 proc.**, o vidutinė svertinė metinė palūkanų norma – 95,26 proc. (ji per metus daug nesumažėjo).

Vartojimo kredito gavėjų skolinių įsipareigojimų vykdymas

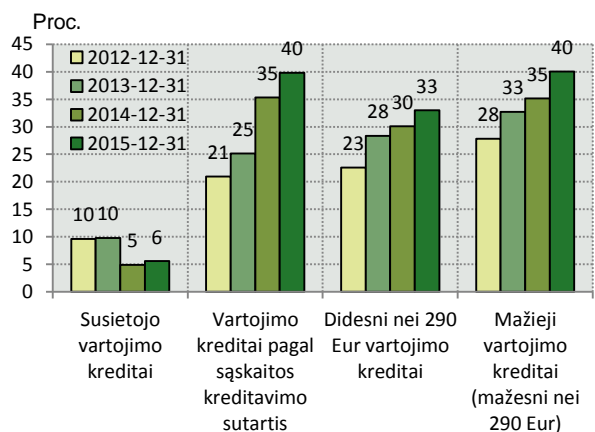
Iš visų vartojimo kreditų 2015 m. pabaigoje **25,94 proc. (218,11 tūkst.)** buvo tokių, kurių skolinius įsipareigojimus buvo vėluojama vykdyti ilgiau nei 60 dienų iš eilės. Palyginti su 2014 m. pabaiga, kreditų, kurių skolinius įsipareigojimus vėluojama vykdyti ilgiau kaip 60 dienų iš eilės, skaičius išaugo 21,24 proc., o bendra susidariusių įsiskolinimų (įskaitant delspinigius, netesybas ir kitas pagal sutartis mokėtinas sumas) suma 2015 m. gruodžio 31 d. sudarė **110,50 mln. Eur**.

Didžiausia vartojimo kreditų, kai mokėjimas pradelsiamas daugiau kaip 60 dienų iš eilės, dalis susidarė dėl suteiktų pagal sąskaitos kreditavimo sutartis ir mažųjų vartojimo kreditų, jų dalys, palyginti su visų galiojančių vartojimo kreditų skaičiumi, atitinkamai sudarė 39,78 ir 40,04 proc. Kiek mažesnę dalį, t. y. 32,98 proc., sudarė vėluojami mokėti didesni nei 290 Eur kreditai. Mažiausia vėluojamų mokėti kreditų dalis, t. y. 5,58 proc., yra susidariusi dėl susietojo vartojimo kreditų. 2015 m. ketvirtąjį ketvirtį vėluojamų mokėti vartojimo kreditų (išskyrus kreditus, suteiktus pagal sąskaitos kreditavimo ir susietojo vartojimo kredito sutartis) dalis didėjo perpus lėčiau nei 2015 m. trečiąjį ketvirtį (6 pav.).

4 pav. Suteiktų naujų vartojimo kreditų (išskyrus kreditus pagal susietojo vartojimo ir sąskaitos kreditavimo sutartis) skaičius ir suma 2015 m.



5 pav. Vartojimo kreditų, kai mokėjimas buvo pradelsamas daugiau kaip 60 dienų iš eilės, dalis skaičiuojama nuo viso galiojančių vartojimo kreditų skaičiaus pagal vartojimo kredito sutarčių rūšį 2012 m., 2013 m. ir 2014 m. gruodžio 31 d.



⁵ Visos išlaidos, įskaitant palūkanas, komisinius mokesčius ir bet kuriuos kitus su vartojimo kredito sutartimi susijusius mokesčius (sutarties sudarymo, administravimo, pakeitimo, nutraukimo ir kt.), kuriuos vartojimo kredito gavėjas turi sumokėti ir kurie yra žinomi vartojimo kredito davėjui, išskyrus atlyginimą notarui.

⁶ Bendra vartojimo kredito kaina turi būti protinga, pagrįsta, atitikti sąžiningos verslo praktikos reikalavimus ir nepažeisti vartojimo kredito gavėjo ir vartojimo kredito davėjo interesų pusiausvyros. Daroma prielaida, kad bendra vartojimo kredito kaina neatitinka reikalavimų, jeigu vartojimo kredito sutartyje nustatyta bendros vartojimo kredito kainos metinė norma sutarties sudarymo momentu yra didesnė kaip 200 proc.

Mažųjų vartojimo kreditų pradelsta suma sudarė 25,44 mln. Eur, įsiskolinimų augimo tempas gerokai sulėtėjo ir sudarė tik 0,97 proc. Bendra susidariusių įsiskolinimų pagal susietojo vartojimo kredito sutartis suma 2015 m. pabaigoje buvo 4,17 mln. Eur, o pagal sąskaitos kreditavimo sutartis – 0,03 mln. Eur (žr. 5 pav.).

Didesnių nei 290 Eur vartojimo kredito gavėjų vidutinis įsiskolinimas 2015 m. pabaigoje sudarė 754,68 Eur, vidutinis mažųjų vartojimo kreditų gavėjų įsiskolinimas – 268,28 Eur, kreditų pagal susietojo vartojimo sutartis – 269,19 Eur. Vartojimo kredito gavėjai, kurie gavo kreditus pagal sąskaitos kreditavimo sutartis, vidutiniškai buvo skolingi 39,96 Eur.

Tarpusavio skolinimas

Nuo 2015 m. Lietuvoje oficialiai veiklą pradėjo tarpusavio skolinimo platformos, per kurias vartojimo paskolas gali teikti fiziniai asmenys (paskolos davėjai).

Metų pabaigoje tokias platformas administravo 3 vartojimo kredito davėjai. Nuo 2016 m. vasario 1 d., įsigaliojus naujoms Vartojimo kredito įstatymo nuostatomis, jie privalo įsirašyti į viešąjį tarpusavio skolinimo platformos operatorių sąrašą.

Siekiant apsaugoti paskolų davėjus nuo per didelės rizikos prisiėmimo, VKĮ buvo nustatyti šie apribojimai, taikomi tarpusavio skolinimui: 1) paskolos davėjas vienam vartojimo kredito gavėjui per dvylikos mėnesių laikotarpį gali suteikti ne didesnę kaip 500 Eur vartojimo kreditą, 2) bendra paskolos davėjo visiems vartojimo kredito gavėjams per dvylikos mėnesių laikotarpį suteiktų vartojimo kreditų suma negali būti didesnė kaip 5 000 Eur.

2015 m. gruodžio 31 d. paskolų davėjai buvo suteikę 2 tūkst. vartojimo kreditų, o vartojimo kredito sumos likutis sudarė 2,3 mln. Eur (0,53 proc. visos vartojimo kredito gavėjams suteiktos vartojimo kreditų sumos likučio). Per tarpusavio skolinimo platformas vartojimo kredito gavėjai skolinasi didesnes sumas: 2015 m. gruodžio 31 d. buvo suteikti tik 67 mažieji vartojimo kreditai, vartojimo kredito sumos likutis sudarė 15 tūkst. Eur. Mažieji vartojimo kreditai buvo teikiami šiek tiek pigiau nei kiti rinkoje teikiami kreditai, t. y. jų vidutinė palūkanų norma sudarė 25 proc., bendros vartojimo kredito kainos metinė norma – 90 proc. Nors tarpusavio skolinimas rinkoje yra naujovė, tačiau stebint paskutinių 2015 m. ketvirčių rezultatus matyti, kad ši veikla sparčiai plėtojama ir ateityje galėtų būti konkurencinga alternatyva tradicinėms paskoloms.

Atkreiptinas dėmesys, kad paskolos davėjas rizikuoja neatgauti visos ar dalies suteiktos paskolos ir (ar) palūkanų. 2015 m. pabaigoje buvo 95 vartojimo kreditai, kurių įmokas mokėti vėluota daugiau kaip 60 dienų iš eilės, o bendras įsiskolinimas paskolų davėjams sudarė 22,58 tūkst. Eur.

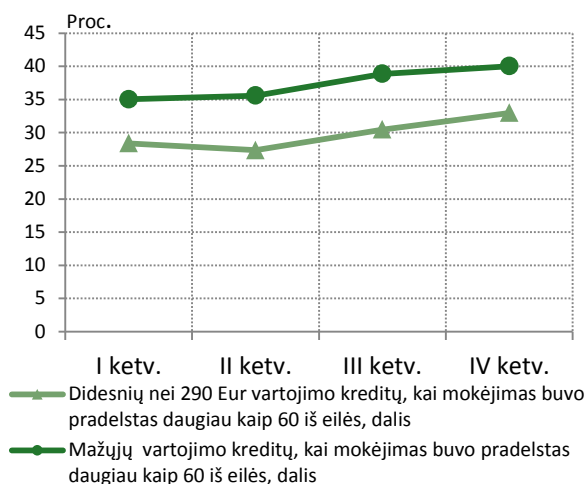
Vartojimo kredito rinkos reguliavimo pokyčiai

2015 m. lapkričio 5 d. Seimas priėmė VKĮ pakeitimus ir jie įsigaliojo 2016 metų vasario 1 d., išskyrus įstatymo nuostatas, reglamentuojančias Asmenų, dėl kurių yra pateikti prašymai neleisti jiems sudaryti vartojimo kredito sutarčių, sąrašą. Šios nuostatos įsigalios šiomet, lapkričio 1 d. Lietuvos bankas tikisi, kad VKĮ pakeitimai užtikrins atsakingesnį skolinimą ir skolinimąsi, didesnę vartotojų apsaugą, taip pat mažins vartotojų įsiskolinimą.

Pagrindiniai 2015-11-05 priimto VKĮ pakeitimai, aktualūs vartojimo kredito gavėjams:

- **Sumažinta bendra vartojimo kredito kaina (BVKK)**, t. y. nustatyta, kad BVKK neatitinka protingumo, pagrįstumo ir kitų reikalavimų, jeigu vartojimo kredito sutarties sudarymo, keitimo ar pratęsimo momentu: 1) vartojimo kredito sutartyje nustatyta vartojimo kredito palūkanų norma yra didesnė kaip 75 proc. arba visos kitos išlaidos, kurios įskaičiuojamos į BVKK, išskyrus palūkanas, tenkančios vienai vartojimo kredito dienai, yra didesnės kaip 0,04 proc. bendros vartojimo kredito sumos; 2) BVKK didesnė už bendrą vartojimo kredito sumą.
- **Netesybos bus skaičiuojamos tik ribotą laiką.** Vėluojant mokėti įmokas netesybos galės būti skaičiuojamos ne ilgiau kaip 180 dienų. Iki šiol tokio ribojimo nebuvo, todėl, vartotojui nesikreipus į teismą, netesybos galėjo būti skaičiuojamos neribotą laiką.
- **Įtvirtintas „apsisprendimo laikotarpis“**, t. y. vartojimo kredito gavėjo teisė per 2 dienas nuo lėšų išmokėjimo pagal sudarytą vartojimo kredito sutartį atsisakyti vartojimo kredito sutarties, nemokant vartojimo kredito davėjui

6 pav. Vartojimo kreditų, kai mokėjimas pradeliamas daugiau kaip 60 dienų iš eilės, dalis, palyginti su visu galiojančių vartojimo kreditų skaičiumi, pagal vartojimo kredito sutarčių rūšį 2015 m.



jokių palūkanų, kompensacijų ar kitų mokesčių, vartojimo kredito davėjui grąžinti tik jo suteiktą vartojimo kredito sumą.

- **Įtvirtinta galimybė pateikti prašymą neleisti sudaryti vartojimo kredito sutarčių**, t. y. nuo šių metų lapkričio 1 d. kiekvienas fizinis asmuo galės pateikti Lietuvos bankui prašymą neleisti sudaryti vartojimo kredito sutarčių ir nurodyti terminą, per kurį jų nebūtų leidžiama sudaryti. Dėl teisės sudaryti vartojimo kredito sutartis uždraudimo į teismą galės kreiptis ir fizinio asmens, piktnaudžiaujančio tokia teise, sutuoktinis, tėvai, pilnamečiai vaikai, globos (rūpybos) institucija arba prokuroras. Vartojimo kredito davėjams bus draudžiama sudaryti vartojimo kredito sutartis ir su tokiais asmenimis.

Pagrindiniai 2015-11-05 priimto VKĮ pakeitimai, aktualūs vartojimo kredito davėjams:

- **Vartojimo kredito davėjui nustatyta pareiga privalomai tikrinti duomenų bazes arba iš vartotojo surinkti jo pateiktą informaciją pagrindžiančius dokumentus**, t. y. vartojimo kredito davėjas negalės suteikti vartojimo kredito remdamasis tik vartotojo pateikta, tačiau jokiais įrodymais nepagrįsta informacija. Vartojimo kredito davėjas vartotojo pateiktą informaciją privalės pagrįsti iš duomenų bazių gautais duomenimis arba kitais įrodymais.
- **Įtvirtinti vartojimo kredito sutarčių sudarymo ribojimai**, t. y. draudimas sudaryti vartojimo kredito sutartis su jaunesniais kaip 18 metų asmenimis, neveiksniais tam tikroje srityje, ribotai veiksniais tam tikroje srityje asmenimis ir asmenimis, kurie sprendimus tam tikroje srityje priima naudodamiesi pagalba, taip pat draudimas sudaryti vartojimo kredito sutartis nuo 22 iki 7 val.
- **Padidintos baudos VKĮ reikalavimų nesilaikantiems vartojimo kredito davėjams ir jų tarpininkams**. Iki pakeitimų VKĮ nustatyti baudų dydžiai neleido pasiekti poveikio priemonės tikslų – nubausti pažeidėją ir atgrasyti jį bei kitus vartojimo kredito rinkos dalyvius nuo naujų teisės pažeidimų. Atsižvelgiant į tai, VKĮ nustatyti baudų dydžiai yra susieti su vartojimo kredito davėjo praėjusių metų bendrosiomis metinėmis veiklos pajamomis ir sieks iki 1 proc., už pakartotinį pažeidimą – iki 10 proc. metinių pajamų.
- **Įtvirtinti papildomi vartojimo kredito sutarčių reklamos reikalavimai ir draudimai**. Neatsakingą skolinimąsi ypatingai skatina agresyvi ir klaidinanti reklama, todėl VKĮ įtvirtintas reikalavimas, kad vartojimo kredito sutarčių reklama turi būti teisinga, neklaidinanti ir aiški, o šių reikalavimų neatitinkančią reklamą priežiūros institucija turi teisę uždrausti, prireikus – įpareigoti jau paskleistą reklamą patikslinti ir (arba) paneigti. Taip pat įtvirtintas draudimas skleisti vartojimo kredito reklamą renginiuose, skirtuose asmenims iki 18 metų.
- **Reglamentuota tarpusavio skolinimo (angl. peer-2-peer, P2P) veikla**. Atsižvelgiant į tai, kad tarpusavio skolinimo platformose organizuojama veikla pagal pobūdį atitinka vartojimo kreditų teikimo veiklą ir siekiant apsaugoti vartotojus, kurie skolinasi per šias platformas, t. y. nustatyti, kad jie irgi galėtų naudotis VKĮ suteikiamu vartotojų teisių apsaugos režimu, VKĮ reglamentuota tarpusavio skolinimo veikla, tarpusavio skolinimo operatoriams nustatant iš esmės tokius pačius reikalavimus kaip ir vartojimo kredito davėjams.

Lietuvos banko veiksmai

Lietuvos banko Priežiūros tarnyba, 2015 m. atlikusi 4 tikslinius vartojimo kredito davėjų inspektavimus, visose įmonėse nustatė VKĮ reikalavimų pažeidimų ir visoms šioms įmonėms pritaikė poveikio priemones. Už daugybinius VKĮ pažeidimus, susijusius su netinkamu vartojimo kredito gavėjų mokumo vertinimu ir atsakingojo skolinimo principo nesilaikymu, UAB „4finance“ buvo išbraukta iš viešojo vartojimo kredito davėjų sąrašo, trims įmonėms už VKĮ pažeidimus buvo skirtos piniginės baudos, bendra jų suma sudarė 36.488 eurų.

2015 m. ketvirtajame ketvirtyje buvo pradėti 6 vartojimo kredito davėjų, daugiausia teikiančių mažuosius kreditus, tyrimai dėl jų veiklos atitikties teisės aktų nustatytiems vartojimo kredito gavėjų mokumo vertinimo ir atsakingojo skolinimo reikalavimams, kuriuos numatoma baigti iki 2016 m. pirmojo ketvirčio pabaigos.

2015 m. Lietuvos bankas gavo 75 skundus dėl galimo VKĮ pažeidimo, o tai daugiausia skundų iš visų, gautų ankstesniais metais.

Išnagrinėtų pagal skundus ir savo iniciatyva VKĮ pažeidimų 2015 m. buvo 18, visais atvejais Lietuvos bankas taikė poveikio priemones. Pritaikytos tokios priemonės:

- 1 įmonė už daugybinius VKĮ reikalavimų pažeidimus išbraukta iš viešojo vartojimo kredito davėjų sąrašo;
- 4 įmonės už veiklos ataskaitų neteikimą Lietuvos bankui laikinai išbrauktos iš vartojimo kredito davėjų sąrašo;
- 3 iš 4 įmonių, laikinai išbrauktų iš vartojimo kredito davėjų sąrašo, galutinai išbrauktos už veiklos ataskaitų Lietuvos bankui nepateikimą;
- skirta 10 piniginių baudų, bendra jų suma – daugiau nei 90 tūkst. Eur.

Lietuvos banko Priežiūros tarnyba 2016 m. planuoja atlikti tyrimus dėl vartojimo kredito davėjų bei tarpusavio skolinimo platformos operatorių veiklos atitikties 2016 m. vasario 1 d. įsigaliojusiems naujiems VKĮ reikalavimams.